

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVI. évfolyam 269. szám — 1939 november 29 szerda — Ara: 12 fillér

Művelt nép, gazdag ország

Egyre többet hallunk arról a kérdé-
séről a nemzetnek, hogy csak akkor le-
hetünk minden tekintetben gazdagok,
ha megfelelő műveltséggel dolgozunk
országunk javának építésén. Berzsenyi
Dániel azt mondta, hogy: Minden or-
szág talpköve a tiszta erkölcs. Ma
egészen bizonyos, hogy ezekhez a vilá-
got jelentő szavakhoz még egy mon-
datot fűzne a halhatatlan magyar költő.
A tiszta erkölcs mellett legfontosabb a
gazdagság. Ott, ahol a kenyér kérdése
megoldott, ahol a tömegek jóléte biztos
alapon nyugszik, ott erkölcs és nem-
zeti öntudat, lépésről-lépésre gyarap-
szik.

Mi magyarok különleges gondot fo-
ditottunk az elmúlt húsz esztendő alatt
arra, hogy a jólétet emeljük, hogy gaz-
daságosabb kihasználásával a hazai
földnek mindig többet és többet adjunk.
Romokból építettünk és a romok fölött
ma virágbailló ország fejlődő életét
nézhetjük. Nézetjük és munkálkod-
hatjuk. Csak megállani, visszacsúgni nem
lehet, nem szabad, mert a megállás
pusztulást hozna. Nem is akar itt senki
megállni, nem akar itt senki vissza-
nézni, hanem előretörő kedvvel haladni,
menni, lépésről-lépésre előre, mindig
előre az építő munkában.

Ebbe az építésben első lépés legyen
a népi életünk minden oldalról való
emlése.

Emelni a szintet minden vonalon, de
elsősorban a műveltség terén.

A tudás, műveltség, szellemi felkés-
zültség sok mindent pótol, ami elvesztett
Trianonnál. Sok elvesztett, de so-
kat tudunk pótolni, ha erős hittel, ki-
tartással és nemzeti mivoltunkat féltő
gondallal látunk a munkához.

Első lépés az, hogy falusi, paraszti
népünknek minél több, minél jobb álta-
lános műveltségi adottsággal álljunk
szolgálatára. A magyar faluval áll, —
vagy bukik az ország. És itt mindenki
azt akarja, azt hirdeti, hogy állnia kell.
A magyar falu még nem tud felemel-
kedni a középosztály általános felkés-
zültségéhez, műveltségéhez, tehát le-
 kell szállítani a középosztályunkat a
néphez, a népszínvonalához és kölcsön-
ös egymástartalással emelkedni
együtt. A mi népünk a föld egyik leg-
fogékonyabb, legkaphatóbb tömege
minden jóra. Példák ezreit lehetne fel-
hozni a katonai szolgálatról a legma-
gasabb igényeket kielégítő művészetig.
Az alföldi magyar katona huszonnégy
óra alatt beleírta magát a doberdói
sziklák sivar és kegyetlen terepi har-
terének életébe, de Arany János népi
lelke olyan tiszta magasságba emelte
lelkét, hogy talán egyetlen más né-
pe a földnek versenyre nem kelhetne
vele. Igénytelensége párosult lelemé-
nyességével és a nép, mely sok-sok év-
századok viharában csak szenvedett,
napok, hetek alatt mérföldeket ugrott a
történelemben. Ha nem volna őseréje,
mely gyökerű elhivatása, akkor mindez
nem következhetett volna be. Arany
Jánosok és Monte-San-Gabriel hősök
testvérek, azonos vérték, azonosképes-
ségük, s ezt a vért és képességet meg
kell találni, fel kell kutatni, ki kell bá-
nyászni a munkának esztendőiben, az
alkotások napjaiban is. Az őstehetség
felbukkanó sora egyetlen vágyat mutat
népünk lelkéből: minél többet, minél
szébbet adni magyarul magyaroknak.
Ezt a vágyat és rejtőző tehetséget fel
kell szabadítani, fel kell vonultatni a
napsütéses oldalán az életnek, hogy
használjunk vele a köznek. Le kell te-
hát szállítani a magyar középosztály-
nak a néphez, hogy felemelje marázhoz

VÉGSŐKIG FESZÜLT A FINN-OROSZ HELYZET

A szovjet hatálytalanította a finnekkel szemben fennálló
támadást kizáró egyezményt és katonai intézkedéseket tett

ÉLET-HALÁLHARC KEZDŐDÖTT A TENGEREN, MONDOTTA CHAMBERLAIN

Moszkva, november 28. (Hayas.)
Molotov külügyi népbiztos kedden
átnyújtotta a moszkvai finn kö-
vetnek a hétfői finn jegyzékre
adott szovjet választ. A válaszban
Molotov kijelentette, hogy a szov-
jet kormány nem tartja magára
nézve kötelezőnek a szovjet-finn
támadást kizáró egyezmény zá-
radékait, mert azokat Finnország
tervszerűen megsértette. (MTI.)

Moszkva, nov. 28. A Finnországnak
adott szovjet válasz három részre osz-
lik. Az elsőben Oroszország megál-
lapítja, hogy a finn jegyzéknek az az ál-
lítása, amely szerint nem történt táma-
dás november 26-án, csak úgy magya-
rázható, hogy ezzel tévedésbe akarják
ejteni a közvéleményt.

A szovjet kormány jegyzékének má-
sodik részében megállapítja, hogy a
finn kormány azzal, hogy megtagadta
esapatjainak visszavonását a határtól
25 kilométernyire és azt kívánja, hogy
a szovjet kormány vonja vissza esapa-
tjait a finn határról, azt a szándékát
fejezi ki, hogy a hadsereg útján köz-
vetlen fenyegetést akar gyakorolni Le-
ningrádra. A szovjet jegyzék a továb-
biakban megállapítja, hogy az orosz
követelések a lehető legszörnyebbek.
Ha a finn kormány visszautasítja azo-
kat, ez csak azt jelenti, hogy közvet-
len fenyegetést akar gyakorolni Le-
ningrádra hadserege útján.

A szovjet jegyzék harmadik része
szerint a finn kormány azáltal, hogy
esapatokat összpontosít Leningrád
előtt, ellenséges magatartást tanúsít a
szovjet közletársasággal szemben, ami
összeegyeztethetetlen a két ország kö-
zött fennálló támadást kizáró szerző-
déssel. Ez azt mutatja, hogy a finn
kormány nem kívánja betartani ezt a
szerződést. A szovjet kormány ennek
következtében kényszerítve érzi ma-
gát, hogy érvénytelennek tekintse a
szovjet-finn kölcsönös támadástkizáró
szerződést, amelyet a finn kormány
módszeresen megsértett.

Róma, november 28. A Messa-
gero helsinki távirata szerint
Finnország lakossága nyugodtan

várja a helyzet kialakulását.
Mindamellett a közvéleményben
mely benyomást keltenek azok a
támadások, amelyeket Szovjet-
ország Finnország ellen in-
tezt.

A finn lapok hangoztatják, hogy
ezekre a támadásokra a finn had-
sereg egyáltalában nem adott okot
és az oroszok által felhozott határ-
incidensek nem történtek meg.
Jó volna — írják a finn lapok —
hogyha orosz részről is hasonló
gyorsasággal folytatnák le a viz-
gálatot, hogy megállapítsák, hogy
az egész ügy félreértésen alapul.

Tallinból egyébként azt jelentik,
hogy Szovjetország fokozta
katonai tevékenységét.

Kronstadtban és az egész Fin-
nországból mentén elsőtétítési gyakorla-
tokat tartottak.

A Balti-tengeren állomásozó
szovjet hajóhad gyakorlatokat vé-
gez nyilván abból a célból, hogy
kipróbálja a kronstadti tengeri tá-
maszpontot és az új, lettországi és
északországi támaszpontok közötti
együttműködést.

Finnországban mindezeket az
intézkedéseket megfélemlítő lé-
pések tartják.

Riadókészültség Leningrádban

Helsinki, november 28. A Reuter-
iroda jelenti: Mereckov tábornok, a
Leningrádi hadtestparancsnok a sza-
badságolásokat beszüntette és paran-
csozt adott, hogy valamennyi tiszt és
közlegény 24 órán belül jelentkezzen
esapatjainál. (MTI.)

Moszkva, nov. 28. Leningrád kato-
nai kerületi parancsnoka a következő
parancsozt intézte 1939 november 27-i
keltével a csapatokhoz: A karéliai
földszorosban a Mainila körzetben a
körzet katonai parancsnoka esapa-

tainknak kihívó bombázása miatt azt
a parancsozt adta az ott állomásozó
egységeknek, hogy a finn katonai klíkk
részéről történő újabb kihívás esetén
viszonozzák a tüzelést mindazoknak
megsemmisítéséig, akik a tüzelést el-
kezdték.

A lapok továbbra is közlik az orosz
népgyűlések határozatait, amelyek a
háborús kihívók megbüntetését és
mindazoknak megsemmisítését köve-
teli, akik Oroszország szent határán
ellen merényletet akartak elkövetni.

Megtörtént a finn egyezmény felmondása

Moszkva, nov. 28. Molotov külügyi
népbiztos Potemkin helyettes külügyi
népbiztos jelenlétében kedden átnyuj-
totta Kostonen moszkvai finn követ-
nek a szovjet-finn támadást kizáró
egyezmény felmondását. A tanácsko-
zás húsz percig tartott.

Moszkvai politikai körökben a szov-
jet-orosz-finn megnemítási egyez-
mény felmondását a mostani feszült-
ség legnagyobb kiéleződésének tekin-

tik. Azonban általában nincsenek azon
a nézetben, mintha a megnemítási
egyezmény felmondása szükségképpen
kiszűből állna a fegyveres összecsapa-
s. A szovjet kormány mostani lépése
— így mondják — inkább végső fig-
yelmeztetés a finn kormányhoz. A
dolgok további alakulása teljesen attól
függ, hogy a helsinki kormány ho-
gyan válaszol erre a lépésre.

Lángokban pusztult el egy nagy holland gőzös

London, november 28. A Press
Association jelentése szerint a
Spaardam holland gőzös nem
süllyedt el. A hajó még keddre
virradó éjszaka a Themse torkola-
ta közelében, a kenti grófság ész-
ki részének partjai mentén lán-
gokban állott.

A tengerpartról jól lehetett lát-
ni a hatalmas lángnyelveket, ha-
bár a hajó 16 kilométerre volt a
partoktól.

az alkotni vágyó őserőt.

Ezt a munkát csak úgy lehet elke-
zdeni, ha minél több paraszti, földműves
népi rétegeket teszünk műveltebbé. —
Ennek módja a megfelelő és korszerű
iskolázás. Már magában véve szomorú
tűnet, hogy nem egy esetben ma is hal-
lunk panaszt az iskolázás túlzott voltá-
ra, éppen népi körökből. Nem tudja,
nem érti meg minden fia ennek az or-
szágnak, hogy az iskolázással elvont
kis tehénpásztor, dísznókondás, vagy
libaőr az iskola falai között felkés-
szült tudással többet fog használni
egykor a magyar életnek, mint az ifjú-
korban befogott iga teherviselésével.
Vannak házak a magyar ég alatt, ahol

csak a terhét látjuk egyelőre ma is az
iskolázásnak, de a hasznáról nem akar-
nak hallani. El kell jönnie az időnek,
amikor az iskola valóban az életre ne-
vel, amikor a korszerű földművelést
oktató, tanító iskolák forrásai lesznek
a magyar népi jólétnek. A humán és
reáliskolák mai értelemben csak
„beámtér” nevel, holott nekünk az
északi kis népek példájára művelt, ta-
nult, öntudatosan felkészült parasztot
kell minél többet az élet első vonalába
állítani. Minél több korszerű, ismét-
len hangsúlyozzuk, korszerű földműves
vagy középfokú iskolát kell terem-
tenünk, ahol a magyar föld felhasználá-
sára, kihasználására, megbecsülésére mel-

lett arra is megtanítják ifjúságunkat,
hogy a nemzet élete fiain keresztül
gyermekai munkáján át lehet nagy és
örök. Nem az íróasztalok döntik el a
sorsát, de az ekeszarva mellett gondol-
kodó, jól képzett fő vezető, irányítja a
becsületes fejlődést egyre szebb és
szebb eredmények felé. Az iskola élet-
re tanítson, a gyakorlati tennivalók fe-
lé irányítsa népi tömegünket és akkor
a földkérdés és életkérdés megoldódik
éppen azoknak a kezén keresztül, akik-
nek marka a földmunkájától kérges, de
lelkük a magyar föld feletti tisztult ég
levegőjétől tiszta. Elmi, halmi, dolgozni
több tudással, nagyobb eredménnyel
csak művelt nemzet tud.

Hajók vesztéslistája

London, november 28. Illetékes helyen közölték, hogy november 19-től november 25-ig terjedő hét alatt 11 angol hajó 25.787 tonna-tartalommal, továbbá négy semleges hajó összesen 23.949 tonna-tartalommal süllyedt el. Összesen 3000 tonnatartalmú két kereskedelmi hajó is elsüllyedt.

Amsterdam, november 28. Most vált itt ismeretessé, hogy a múlt héten Anglia keleti partja közelében a 10.525 tonnás „James J. Maguire” brit tartályhajó is elsüllyedt.

Prien sorhajóhadnagy megtorpedózott egy angol cirkálót

Berlin, november 28. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnokság közli, hogy Prien sorhajóhadnagy, buvárhajóparancsnok, a Scapa Flown hőse, a Shetland szigetektől keletre megtorpedózott és megsemmisített egy London osztályhoz tartozó nehéz cir-

Stockholm, november 28. A svéd sajtó jelentése szerint az angol partok közelében aknára futott „Gustaf Reuter” svéd tartályhajó legénységét megmentették.

Marseille, november 28. Egy őrhajó elfogott és kikötőbe kísért egy semleges hajót. A blokádbizottság és a kikötő rendőrsége átvizsgálja a hajó okmányait és rakományát s amennyiben a rakomány német eredetű, úgy azt a francia hatóságok rendelkezésére bocsátja.

kálót. A London osztály cirkálóinak ürtartalma mintegy 9800 tonna, sebességük kerekén 32 tengeri mérföld óránként és 1927-28-ban épültek. 8 drb. 20,3 cm, és 8 drb. 10,2 cm-es löveggel vannak felszerelve. (MTL)

Londonban és Párizsban közzétették a szigorított blokádrendeletet

London, nov. 28. A német áruk lefoglalásáról intézkedő rendeletet 17 órakor tették közzé. Loxley, a gazdasági háború minisztere fogja a végrehajtásra vonatkozó tervek részleteit ismertetni. A Londonban tartózkodó semleges bizottságokkal is közlik a rendelet végrehajtási módjait.

Az angoloknak a német áruk lefoglalására vonatkozó intézkedése teljesen megegyezik a francia rendelkezéssel és a jövő hétfőn lép életbe.

Páris, nov. 28. A hivatalos lap keddi reggeli számában közölt blokádrendelettel kapcsolatban jól értesült körökben úgy tudják, hogy nemcsak Németországról, vagy Németországgal közvetlenül határos, hanem a Németország közelében levő államokból érkező árukra is vonatkozik. Így pl. vonatkozik a rendelet Svédországra is, amelynek nincs Németországgal közös határa. A mostani és az 1915-ben hozott intézkedések között a lényeges különbségek a következők: 1. A mostani rendelet nem érinti a bevitelt, 2. 1915-ben csak akkor tartották vissza az árut, ha tulajdonosa nem tudta azt kiindulási helyére visszaszállítani. Ha az áru

visszaszállítása nem történt meg, akkor eladták azt, de a befolyt pénzt átutalhatták Németországba. Most a lefoglalt árut, ha nem romlandó a háború végéig visszatartják. A háború végén bizottság állapítja meg, hogy az árut, vagy annak árát kinek kell visszaszállítani.

London, november 28. A német kereskedelem megszigorítását célzó megtorlásokra vonatkozó rendeletet kedden este hozták nyilvánosságra a hivatalos lapokban. A rendelet értelmében mindazokat a hajókat, amelyek 1939 december 4. után bármilyen ellenséges kikötőből eltávoznak, kényszerítik arra, hogy angol vagy szövetséges kikötőben kirakják az ellenséges kikötőben felvett árucikkeket. Mindazok a hajók, amelyek 1939 december 4. után nem ellenséges kikötőből távoznak el, de fedélzetükön ellenséges eredetű vagy ellenséghez tartozó árucikkeket visznek, kényszeríthetők arra, hogy ilyen árucikkeket angol, vagy szövetséges kikötőben kirakják.

Angol repülőgépek támadása német repülőter ellen

Berlin, november 28. Kedden délután angol harcú repülőgépek támadást intéztek a borkumi repülőter ellen. A támadást vissza-

verték. A repülőgépek csak gépfegyverekkel löttek, bombát nem dobtak le.

Az olasz sajtó a mágneses akna-háborúról

Róma, november 28. A Tribuna berlini tudósítója szerint a legutóbbi napok tengeri sikerei Németországban nagy lelkesedést kelttek. Ezek a sikerek német vezetőkörökben megrósították az a meggyőződést, hogy Németországnak a háborút a végső győzelemig folytatnia kell. Az egész német népet a vezetőköröktől kezdve az a meggyőződés hatja át, hogy Németország végre tudja hajtani a magára vállalt feladatot. Berlini körökben az a vélemény alakult ki, hogy Németországnak nem is kell fokoznia haditevékenységét Anglia legyőzésére, ha az utóbbi napok sikerével tovább folytatja az angol hajók elpusztítását.

Angol repülőgépek kalandja német terület felett

Berlin, nov. 28. A november 28-ai virradó éjszaka az angolok néhány repülőgéppel újból átakartak repülni Németország északnyugati részén. Ez a kísérlet nem sikerült. Az egyik angol repülőgépnek a tengeren kényszerleszállást kellett végeznie s aztán S. O. S. jeleket adott le. Minthogy az idő nagyon kedvezőtlen s a tenger igen viharos volt, ez a repülőgép minden valószínűség szerint elveszett. Egy másik angol repülőgép a rossz időjárá-

A Loyoro Fasiszta jelentése szerint az angol és francia sajtó azt állítja, hogy az angol tengerügyi hivatal megtalálta a német mágneses akna-elleneszerét. Megállapították, hogy a német akna-különleges mágneses szerkezettel vannak ellátva, ennek következtében akkor robban fel, ha tíz méteres körzetben fém alkatrészekkel ellátott hajó közelíti meg azokat. A leküzdés módja az volna, hogy az aknazúzó hajó olyan nagyerejű mágneses hatású szerkezettel volna ellátva, amely száz méteres körzetben minden akna felrobbantana s azokat ártalmatlanná tenné. (MTL)

Német lapok véleménye a tengeri helyzetről

Berlin, nov. 28. A német sajtó hosszabb cikkeiben méltatja az Island közelében vívott tengeri ütközetet, amelynek során német hadihajók el-

süllyesztették a Rawalpindi segélycirkálót. A lapok megállapítják, hogy ezzel a német haditengerészet biztosította magának az uralmat az Atlanti-óceán északi részén, miután a hadiflottát már a háború elején kiszorították az Északi tengerről. A lapok rá-

mutatnak e tény nagy horderejére s annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az angol hajóhad kiszorítása aligha marad befolyás nélkül a kis semleges államokra, amelyeket a megszorított angol blokádjú elhatározások elé állított.

Az angol király a háború folytatásáról szólott trónbeszédében

London, november 28. Az angol parlament új ülészekat kedden kora délután nyitották meg. Az ülészek megnyitása alkalmából VI. György király beszédet mondott. Kijelentette, hogy meggyőződése szerint az angol haderő, valamint a dominiumok és a szövetségesek haderői minden áldozatkészségükkel arra törekednek majd, hogy a tőlük telhető legnagyobb erőfeszítést elerjék. Meg-

győződése az is, hogy valamennyi alattvalója minden erejével részt vesz a háború folytatásában.

A parlament új ülészekat a király személyesen nyitotta ugyan meg, de a szokásos pompa elmaradt. A trónbeszéd felolvasása után a parlament tagjai átmentek a Westminster székesegyházba, az ülést pedig 15 percre felfüggesztették. A királyi pár 12.20 órakor tért vissza a királyi palotába.

Vilnában lengyel államcsínyt hiusítottak meg 600 letartóztatás történt

Stockholm, november 28. Valamennyi svéd lap feltűnő formában jelenti, hogy Vilnában lengyel államcsínyt hiusítottak meg. A lapok kaunasi tudósításai szerint a Litvániához csatolt egykori lengyel városban hétfőn este több száz letartóztatás történt.

A letartóztatottak legnagyobb része vol lengyel tisztok, akik letették az egyenruhát és diáknak íratkoztak be a vilnai egyetemre. A rendőrség házkutatást tartott az egyetem épületében s nagymennyiségű lőfegyvert és muníciót foglalt le.

A diákokat leigazoltatták és megállapították, hogy a vilnai egyetemre beiratkozott kétezer

diák közül mindössze négyszázan vilnai illetőségűek, míg a többiek Lengyelországból vándoroltak be, azzal a céllal, hogy megbuktassák a jelenlegi vilnai kormányzati rendszert. Ezek a lengyel egyetemi hallgatók szoros összeköttetést tartottak fenn a lengyel ifjúsági szervezetekkel.

A letartóztatások száma, a svéd lapok szerint, már hatszáz fölélt jár.

A vilnai hatóságok lázasan nyomoznak. A letartóztatott lengyelek talán már a legközelebbi napokban bíróság elé kerülnek, amely nyilvános főtárgyaláson ítélezik fölöttük.

Grönlandig hatoltak német hadihajók

Berlin, november 28. A német véderő főparancsnokság közli:

Nyugaton az arevonal egyes részén gyenge felderítő és tűzérési tevékenység. A légihaderő felderítő tevékenysége az időjárási viszonyok következtében a határsávra szorított.

Német tengeri erők Marschall altengernagy parancsnoksága alatt az Atlanti-óceán északi vizeinek

átelkálása során felderítették a Fär-Öer-szigetek és Grönland közötti teret. A német tengeri haderők útjuk során Island közelében feltartóztatták a „Rawalpindi” nevű brit segédcirkálót, amelyet rövid harc után megsemmisítettek. Az azonnal megkezdett mentőmunkálatok ellenére is csak 26 embert sikerült megmenteni.

Támadás füstfelhőben

Páris, nov. 28. (Havas.) A németek által tegnap a Moseltől keletre végrehajtott katonai műveletek eltértek az eddigi szokásos német rajtaütésektől. Bár most nagyobb erőket vetettek harcra és új módszereket követtek, a támadás nem járt sikerrel. A legújabb német támadás ugyanazon a helyen folyt le, ahol már három, illetve 4 nap előtt támadtak. A támadást igen erős tűzérési előkészítés előzte meg s mintegy egy órán át löttek a francia előretolt állásokat. Amikor a német rohamcsapatok megindultak, a német tűzérési szokás szerint a megtámadott terület két oldalát és a francia állások mögötti részt lötte, így mintegy elzárva a teret. Ez a tűzéréstől támogatott gyalogsági támadás klasszikus példája. Az újítás csak annyi, hogy

most füstfejlesztő lövedékeket is használtak. A sűrű nehéz füst teljesen elborította a francia előállásokat. Mindkét részről kézigánáthararc került a sor s a rossz látási viszonyok miatt, főleg a géppisztolyokat használták. A tegnapi támadás újabb világot vetett a németek elhelyezkedésére a harc téren. A harc téren levő német ezredek három, lépcsőzetesen egymás mögött elhelyezett zászlóaljra tagozták. Az első zászlóalj az első vonalat tartja megszállva, a második a Siegfried-vonalban állomásozik, az erődvonaltól harmadik vonalat is állítottak fel a németek, ide 10-15 naponként kerülnek a csapatok s itt ugyanannyi időt töltenek, mint az első vonalakban. (MTL)

Visszatérnek-e a nyilas képviselők a Házba?

Budapest, nov. 28. A szerdai interpellációs napra 11 interpellációt jegyeztek be. A Hubay-féle nyilaskeresztes párti képviselők nem jegyeztek be interpellációt és egyébként értesülésünk szerint még nem döntöttek, hogy a megajánlasi vitára visszatérnek-e a Házba.

A parlament napirendjén kedden néhány kisebb jelentőségű ügy mellett nem kevesebb, mint 62 jelentése szerepelt a képviselőház mentelmi bizottságának. Ezt a szokatlanul nagy számot az magyarázza, hogy kedden került a plénum elé a nyilas képviselő-

lők tiltott egyenruhaviselésének ügye. Ennek a kérdésnek politikai körökben elvi jelentőséget tulajdonítanak.

A képviselőház valamennyi esetben felfüggesztette az egyenruhás nyilas képviselők mentelmi jogát. A mentelmi bizottság jelentése a 115.000-1932. B. M. rendelet alapján javasolta a felfüggesztést. Ez a rendelet kihágásnak minősíti a tiltott formaruha viselését és a kihágás elkövetőire 200 pengőre terjedhető pénzbüntetés alkalmazását írja elő.

Feltűnést keltett a Ház folyosóján, hogy a nyilas képviselők — egy-két kivételtől eltekintve — a keddi ülésnapon jelentek meg először polgári ruhában, fehér ingben a folyosón.

Tatarescu: „A román nép semleges és az is marad”

Az új román kormány bemutatkozása

Bukarest, nov. 28. Tatarescu miniszterelnök kedden este a bukaresti rádióban kifejtette az új kormány tevékenységét az általános helyzet részletes ismertetésével és a jövő kormányprogram széleskörű bemutatásával. Elsősorban az európai viszály által kialakított helyzettel és nehézségekkel foglalkozott s többek között ezeket mondta:

A viszály, amely ismét vérbe borította az emberiséget, súlyos helyzetet teremtett. A viszályal szemben Románia leszögezte álláspontját s ez a semlegesség. Ez az elhatározás a közakarat kifejezése. A román nép nem fog senki érdekében sikkra szállni, csupán a saját sorsa érdekében. A román nép semleges és az is marad, áthatva attól a vágytól, hogy barátságos viszonyt tartson fenn az összes népekkel, de különösen összes szomszédaival. Tudatában vagyok a helyzet komolysá-

gának, — folytatta Tatarescu, — de ismerem az általam megalakított kormány munkaképességét is. Nem fogunk meghátrálni semmi nehézség előtt és nem fog bennünket megfélemlíteni semminemű fenyegetés. Megvagyok győződve arról, hogy a bajok főleg kerekedünk és hogy azokat le fogjuk győzni. A kormány programjának tartalmát a következőkben foglalta össze:

Az új alkotmány bevezetése, a román semlegesség teljes és becsületese fenntartása, az állam vezetéséhez szükséges tehetséges elemek támogatása, igazságos bánásmód a kisebbségekkel szemben, a nem bennszülött zsidó elemek kivándorlásának megkönnyítése, a közigazgatás szakszerű újjászervezése, a társadalmi összhang és a munkásság helyzetének megjavítása, a kisebbségek helyzetének megerősítése. (MTL)

Chamberlain a háborúról és békéről

„A tengeren élet-halál harc kezdődött”

London, nov. 28. Az alsóház keddi délutáni ülését Chamberlain miniszterelnök kifejtette, hogy jelenleg a szárazföldön erődítményháború folyik. A tengeren azonban más a helyzet. Ott élethalálharc kezdődött. Emlékeztetett a miniszterelnök arra, hogy a tengeri háború nemzetközi szabályait elsősorban az emberiség érdekében hozta, de most Anglia olyan ellenség ellen harcol, amely nem tartja be a megállapodásokat, ha érdekei úgy kívánják. A szövetségesek tehát kénytelenek voltak a rendeletileg közzétett rendszabályokhoz folyamodni.

— A német kivétel lefoglalása — folytatta — Chamberlain — károkat okozhat a semlegeseknek, de saját érdekeik, saját hajózáruk és állampolgaraik életbiztonsága, amit a németek magatartása veszélyeztet, megérdemli, hogy áldozatokat hozzanak. Az életbeléptetett rendszabályok ezeket a veszélyeztetett érdekeket vannak hivatva megvédeni. Az a cél, hogy a semlegesek érdekei a lehető legkisebb mértékben szenvedjenek sérelmet, mert velük nincsenek nézeteltérések. A rendszabályok életbeléptetésének időpontját azért állapították meg december 4-én, hogy a semlegeseknek legyen idejük felkészülni. Chamberlain Allee őrnagy felszólalására válaszul kijelentette, hogy a jelenlegi háború után a békét nemcsak Anglia határozza meg, hanem másokat is meg kell hallgatni. Meg kell hallgatni a dominiumokat és a szövetségeseket is, sőt az is lehetséges, hogy még a legyőzötteket is bele kell vonni ezekbe a tárgyalásokba, amikor a világ újjászervezéséről kell dönteni.

A miniszterelnök ezután hangoztatta, hogy semmiféle bosszúvágy nem fűti s a szövetségesek minden bosszúvágy nélkül indultak a háborúba. Épp így nem akarják a megtorlás békéjét. A Népszövetségről szólva így nyilatkozott: A Népszövetség, mint a béke megőrzésének eszköze, megbukott.

A miniszterelnök végül emlékeztetett arra, hogy a legutóbbi háború egy paradicsomi állapothoz hasonló új világot akart teremteni, azonban csalódnak kellett bekövetkezni. Hangoztatta továbbá, a háborús célok megvalósításának szükségességét. Nem szabad alábecsülni az ellenség erejét. Ha a szövetségesek elérik háborus céljaikat, nagyon könnyen lehetséges,

hogy még több képzelő erő és még erősebb akarat kell a béke megnyeréséhez, mint amennyi a háború megnyeréséhez kell.

Attlee őrnagy, munkáspárti ellenzéki vezér ismertette a munkáspárti békecélijait: 1. a béke elrendezésének a győztesek, a legyőzöttek és a semlegesek egyenlő együttműködésén kell alapulni. 2. Valamennyi nagy és kis nemzet létjoga elismerendő. 3. Lemondás a támadásnak és erőszaknak, mint politikai eszköznek használatáról és pártatlan döntőbíráskodás elfogadása. 4. A faji, kulturális és vallási kisebbségek jogainak elismerése. 5. A korlátlan szuverenitás elvének feladása, a nemzetközi tekintély elismerése. 6. Lemondás az imperializmusról. A világ javai az összes nemzetek számára elérhetővé teendő.

3000 holdat parcelláznak

Jánosahalmáról jelentik: Herceg Boncomagni Józsefné és gróf San Martino tulajdonában lévő 18.000 holdas nagybirtokból 3000 holdat parcelláznak. A tulajdonosok az érdekelt szomszéd községek határai mentén tervezik a parcellázást, úgyhogy abból Jánosahalma, Kiskunhalas, Tompa, Kelebia és Mélykút lakói részesülhetnek. A földmivelségi minisztérium már hozzájárult a parcellázáshoz.

Rövid táviratok

Newyork, november 28. Hart tengernagy, az Egyesült Államok esendesóceáni hajóhadának főparancsnoka sajtótudósítások szerint kijelentette, hogy még a hét folyamán hat további tengeralattjáró fog Manillába érkezni a keleti vizeken levő amerikai tengeri haderő megerősítésére.

Amsterdam, november 28. Hollandia októberben 560.000 dollárt vásárolt repülőgépeket az Egyesült Államoktól.

Moszkva, november 28. Naggjar francia nagykövet háromhónai távollétt után visszatért Moszkvába.

Naggjar közvetlenül a háború kitörése előtt utazott Párisba jelentéstétel végett és most Törökországon át visszatért Moszkvába.

Radocsay igazságügyminiszter a korszellemváltozásról

Az igazságügyminiszterium tisztviselői kara kedden üdvözölte a miniszterium fogadótermében Radocsay László új igazságügyminisztert, Balatonfüred most megválasztott képviselőjét. A tisztviselői kar nevében Antal István államtitkár mondott beszédet.

Radocsay igazságügyminiszter köszönetet mondott az üdvözlésért, majd a következőket mondotta:

— Európa most élt egy grandiózus korszellemváltozás idejét. Elsőrendű nemzetpolitikai feladat, hogy jogrendszerünket az alkotmányos fejlődés útján harmóniába hozzuk a most kialakuló korszellemmel. Azokat a jogalkotásokat, amelyek magukon viselik a múlt század vége s a jelen század eleje individualista korszellemének képét, revízió alá kell venni. Akkor az egyén szabadsága volt a vezető gondolat, — most a közösség gondolata lépett elő-

térbe. Ez a gondolat sokáig heves ellenzésre talált — bevallom bennem is —, mindaddig, amíg függetleníteni akarta magát a nemzettől és teljesen nemzetközi álláspontra helyezkedett. Attól a pillanattól fogva, amikor a nemzetközi közösség gondolata lépett előtérbe, valamennyiünket a legnagyobb örömgött el. A nemzet egyetlen öncélú közösség, amelynek minden állami intézmény, tehát a jogrendszer is csak eszköze lehet. Valamennyien eszközei vagyunk a nemzetnek, csak azt szolgálhatjuk.

— A jobboldali politikát a magyar élet minden területén ószintén és habozás nélkül meg kell valósítani. Meg kell valósítani úgy, hogy kizárjon minden félreértést és különösen minden félremagyarázást. Ebben a szellemben kell revízió alá venni az idejüket mult jogalkotásokat.

Elfogtak egy tolvajnt, aki ijedtségében összeesett

Az elmúlt este jó fogást csinált a rendőrség. A detektívek elfogták Lika Mária 31 éves háztartási alkalmazottat, aki a Hunyadi utca 1. szám alatt lakik. Lika Mária hosszabb ideig volt alkalmazásban az egyik debreceni építésznel, ahonnan nagyobb értékű ingóságot lopott el folyamatosan. A detektívek most elfogták és börtöndíjvel együtt bekísérték a rendőrségre.

Utközben, a rendőrségi épület előtt Lika Mária rosszul lett, összeesett,

nem tudták magához téríteni. Kihívták hozzá a mentőket, akik nem tudták megállapítani mi baja lehet és kivitték a belgyógyászatra. Onnan az idegklinikára vitték, ahol villamoskészülék segítségével magához térítették. Nyilván elfogatása volt rá olyan hatással, hogy idegesség lépett fel nála. A klinikáról miután jobban lett, visszavitték a rendőrség fogdájába. A lopási ügyben a nyomozás folyik.

Időjárás

Hazánkban az enyheség ma tovább fokozódott. A felmelegedés Kaposvárról 14, Budapesten 14, egyebütt 10—12 fokig terjed. Kékestetőn 6 fokot ért el.

Jóslás: Nyugati, északnyugati szél, változó felhőzet, több helyen eső, a

hegyeken továbbra is olvadás. Az enyheség tovább tart.

— Az emésztőszervek megbetegedéseinek kezelésénél reggel éhgyomorral egy pohár természetes Ferenc József keserűvíz abszolút megbízható hashajtó amelynek hatása igen kellemes. Kérdezze meg orvosát!

A nyugati frontról. Az első vonalbeli szolgálat után a front mögött pihentetik a német csapatokat, hol különféle szórakozásban van részük.

Hungária filmszínház.

MA ELŐSZÖR
NAGY KATO és WILLY
FRITSCH főszereplésével:

A diadalmas férfi

Előadások:
d. u. 5, 7, 9 órakor!

Világhíradó!

Újra Rásó Istvánt választják meg Hajdú vármegye alispánjává

Tegnap járt le a pályázati határidő, egyedül Rásó István adta be pályázatát

Ez év végével Hajdú vármegyénel megüresedik az alispáni tisztség, melyre a törvény értelmében pályázatot kellett kiírni. A pályázat most hétfőn járt le és sem hétfőn délig, sem rá 24 óra múlva, amikor az esetleg postán küldött ajánlatok beérkezhetnek, nem érkezett be más pályázat Rásó István jelenlegi alispánén kívül.

Ez a körülmény is azt mutatja, hogy Rásó István népszerűsége és kiváló képességei folytán senki

nem kísérelte meg felvenni a küzdelmet vele szemben.

Rásó Istvánt ilyenformán újra alispánvá választják a decemberben tartandó megyei közgyűlésen.

Rásó István eddigi működésével a vármegye minden rangú közönségének teljes bizalmát és szeretetét érdemelte ki. A Rósó-családban tradíció a vármegye szolgálata és ennek Rásó István nagyszemélyű képességeivel mindenben megfelel. Bizalom és tisztelet kíséri továbbra is vezető pozíciójában.

Feltűnést keltő ügyek a ref. presbitérium csütörtöki gyűlése előtt

A debreceni református egyház presbitériuma csütörtökön délután négy órakor ülést tart, amelyen ünnepeles megemlékezés lesz Márk Endre volt kollégiumi és egyházkerületi ügyészről, az egyház évtizedeken át volt gazdasági bizottsági elnökéről.

Ezen az ülésen tölti be az egyházi pénztárosi állást. Ezenkívül lesz néhány feltűnést keltő tárgya is az ülésnek, így például „a kereskedelmi iskolában előfordult valásszerű ügy” és az egyházmegyei elnökség értesítése arról,

hogy „a legutóbbi Árpád-téri lelkesítő választás alkalmával egy kortesszervezet pénzért akart a választási mozgalomba beavatkozni.” Érdekesnek ígérkezik id. Harsányi Imre és társai presbiterek beadványa is, melyben „a presbitérium gyűlésén a legutóbbi tanítói választás alkalmával megjelent szavazás során tett tapasztalataikat kívánják nyilvánosságra hozni.”

A presbitérium összesen 23 ügyet tárgyal le.

Herceg és táncosnő szerelmi regénye

Miért halt meg Balogh Klári

Mint jelentettük, vasárnap éjjel Budapesten Lazárré olasz gróf autójában agyonlőtte magát Balogh Mária 19 éves feltűnő szépségű táncosnő. Most már világosság derült a tragédia hátterére. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkossá lett leány azonos azzal a Bindász Klárral, akinek egy regényes ügye már foglalkoztatta két évvel ezelőtt a hatóságokat. Az éjjel aztán megjelentek a főkapitányságon a szerencsétlen leány szülei is és kihallgatásuk után tisztázódott a tragédia minden részlete.

Két esztendőig tartó szerelmi regény végére tett pontot végérvényesen a revolvergolyó. Két évvel ezelőtt Bindász Klári szülei feljelentést tettek a főkapitányságon egy sokat szereplő dúsgazdag herceg és barátja, egy gróf ellen azért, hogy a fiatal emberek megsoktatták és a herceg szabólesi kastélyába vitték táncosnő-leányukat. A feljelentéshez csakhamar egy másik is csatlakozott, kiderült, hogy nemcsak Bindász Klárát, hanem annak barátját is magukkal vitték a vidéki kastélyba, a herceg és barátja. Az ügy nagy port vert fel, a két fiatal leány hamarosan hazakerült és Bindász Klára azontúl nevet változtatva, mint Balogh Mária szerepelt. A szerelem a herceg és a szép táncosnő között a szoktatási kaland után tovább tartott, annak ellenére, hogy a táncosnő édesapja kárterítési pert indított az esetből kifolyólag a herceg ellen.

Bindász Klára halálosan beleszerelt a hercegbe. Sokat leveleztek. A herceg Szabó Péter néven írta a leánynak a szerelmes leveleket és Bindász Klára, mint Balogh Mária szerepelt a herceg életében.

A fiatal leány környezete tudta, hogy Klári halálosan szereti a herceget és nagy aggodalommal látták, hogy az utóbbi hónapokban az egyébként mindig vidám leány kedélye megvál-

tozott. Azt beszélték, hogy a herceg szakítani akar és a leány, ha erről panaszkodott nővéreinek, vagy barátjének, többször kijelentette:

— Ezt nem fogom túlélni, inkább végzek önmagammal...

A nővére néhány héttel ezelőtt észrevette, hogy Klári revolvert tartogat magánál. El akarta venni a veszedelmes fegyvert tőle, de a leány eldugta a pisztolyt, úgyhogy nem találták meg. Az utóbbi napokban úgy látszott, megnyugodott, beiratkozott egy táncintézetbe azzal, hogy januárban olaszországi turnéra indul egy táncosporttal. Közben a herceg és a táncosnő között izgatott jelenetek játszódtak le. A leány hallani sem akart a szakításról és vasárnap délután is azért jött be Zuglóból a Hungária szállóba, hogy találkozzon a herceggel és megkérje, hogy ne szakítson vele. Utközben akadt össze gróf Lazárral, aki elvitte őt a Hungáriába kocsiján. A dunaparti szállóban heves jelenet játszódott le a herceg és a táncosnő között, amely után Balogh Mária gróf Lazárral távozott. Meguzonnáztak, majd megvaesoráztak valahol és hajnalban a gróf haza akarta vinni Bindász Klárát, aki a kocsiában végrehajtotta tervét és szívenlőte magát.

Néhányosoros búcsúlevelet hagyott hátra édesapjának címezve, amelyben megírja, hogy régen készült erre a tételre. A tragikus ügy rendőri aktái lezárultak, most még csak azt akarja megállapítani a rendőrség, honnan szerezte Bindász Klára a halált hozó revolvert.

— A belek eldugulásánál, alhasi vérpangásnál, aranyeres bántalmaknál és a máj duzzadásánál, reggel és este is egy-egy fél pohár természetes Ferenc József keserűvizet kitűnő hatással ihatunk. Kérdezze meg orvosát!

Megkezdődött a tanköteles-korú gyermekek egészségügyi sorozása

Karossa-Pfeiffer József h. tisztifőorvos előadása

A Szülők Iskolája előadásorozat keretében „Az iskolás gyermekek egészségvédelme” címen nagy fontosságú előadást tartott dr. Karossa-Pfeiffer József h. tisztifőorvos nagyszámú hallgatóság előtt. Ismertette és statisztikai ábrázolásban is bemutatta, hogy az utóbbi 40 év alatt miképpen csökkent hazánkban a születési arányszám 38 ezrelékről 19,5 ezrelékre, tehát a felére. E szomorú jelenség az „egyke” illetve „egyse” rendszernek terjedésével magyarázható, mert hiszen még manapság is van számos olyan községünk, sőt járásunk is — főleg Szabolcs és Szatmár vármegyékben, valamint a Kárpátalján — ahol még mindig 40 ezrelék körül mozog a születési arányszám. Romániában és Jugoszláviában sokkal több gyermek lát napvilágot, mint hazánkban.

Ennek a veszedelmes méreteket öltő születéscsökkenésnek ellensúlyozása — szociálpolitikai intézkedések mellett — csakis társadalom egészségügyi úton lehetséges. Előadó hangsúlyozta, hogy a megelőzésnek, a prevenciónak célkitűzései és módszerei rendkívül jelentőséget nyertek. Az Országos Egészségvédelmi Szervezetek, a „Zöldkereszt” egészségvédelmi szolgálat munkaprogramja az ember egész élettartamára kiterjeszti gondoskodását. Most már Debrecenben is megjelentek a „Zöldkereszt” egészségügyi védőnők. Az iskolaegészségügyi munkának, az úgynevezett szűrővizsgálatoknak, vagy másképpen egészségügyi sorozásoknak fontossága felbecsülhetetlen. Az éven-

ként megisméltendő orvosi vizsgálatok nemcsak egészségügyi, hanem pedagógiai szempontból is nélkülözhetetlenek.

A debreceni m. kir. tisztifőorvosi hivatal nagy nehézségek leküzdése árán de sikerrel városunkban is megszervezte a „Zöldkereszt” egészségvédelmi szolgálatot, melynek keretében mintegy tizenkétezer tanköteles korú gyermek módszeres átvizsgálását vették tervbe a város korszerűen berendezett új egészségvédelmi intézményében, a régi Bábaképző helyén. Előadó örömmel jelentette be, hogy ezek az egészségügyi sorozások a hétfői napon megkezdődtek a Csapó-kertben. Végül hangsúlyozta előadó, hogy a végrehajtani szándékolt magyaránú akcióhoz a tanfőnökök s a szülők megértő támogatására és közreműködésére nagy szükség van.

A nagyfontosságú, korszerű kérdéseket tárgyaló élvezetes előadást a hallgatóság nagy figyelemmel és tetszéssel fogadta. A Szülők Iskolája vezetője, dr. Veres István tanügyi főtanácsos mondott köszönetet az előadónak. Az előadáson közreműködött a Kossuth Dalkör Sziklay Ede karnagy vezetésével. Dunántúli nőtájak adtak elő nagy művészi készüléggel a közönség nagy tetszése mellett.

Karossa-Pfeiffer József dr. ezt a nagyfontosságú előadást pénteken délután a MÁV műhelytelepen, majd vasárnap délután a nyulási állami elemi iskolában megismélti.

A „Deutschland” zsebciirkáló süllyesztette el a Rawalpindit

London, november 28. Az angol admirális ma részletes jelentést tett közzé a 16.900 tonnás Rawalpindi angol segédcirkáló elsüllyedéséről. Az első hírek csak azt jelentették, hogy a felfegyverzett kereskedelmi gőzös megsemmisült és háromszáz főnyi legénységéből csupán egy tiszt és tizenhat matróz maradt életben. Eleinte arra gondoltak, hogy ez a hajó is aknára futott, míg most a helyzet tisztázódott.

A hivatalos jelentés közli, hogy a Rawalpindi Izland partjai közelében blokádel ellenőrző úton volt, amikor váratlanul két német hadihajóval találkozott. Az egyik német hadihajóról meg lehetett állapítani, hogy az a Deutschland nevű tízezer tonnás zsebcsatahajó, a másik, hasonló nagyságú hajó nevét a távolság miatt nem tudták kivenni.

A Deutschland 28 cm-es ágyúiból mintegy kilenc kilométer távolságból megnyitotta a tüzet az angol segédcirkálóra, mely tízenötven méteres ágyúival viszonyozta a tüzet. A küzdelem az első perctől kezdve reménytelen volt az angolok számára, mert rövidesen a másik német hadihajó megkerülte és az ellenkező oldalról is nehéz ágyúk tüze alá fogta.

A Deutschland az aránylag kis távolság következtében igen pontosan lőtt. Egyik sortüze megsemmisítette a Rawalpindi elektromos berendezését és kormányzószekerét. A német hajó ekkor zászlójelekkel megadásra szólította fel ellenfelét. Az angol kapitány nem vonta be zászlóját, hanem mind

addig folytatta a tüzelést, amíg egyetlen ép ágyúja maradt.

Az ütközet délután fél háromkor kezdődött és egy órán át tartott. A két ellenséges hadihajó fel-tűnésekor az angol segédcirkáló rádiójelentést adott le és válasz is kapott, hogy egy angol csatacirkáló teljes sebességgel siet segítségére. A Deutschland és a másik német hajó tüze gyorsabban végzett a Rawalpindivel, mintsem segítség érkezhett volna.

Délután fél négykor a hajónak valamennyi ágyúja hareképtelen volt, legénységének nagyrésze elesett vagy megsebesült, a parancsnoki hidat a német gránátok elsodorták, a kéményeket összezúzták, az árbocokat ledöntötték és a hajó egész törzse lángokban állt. A parancsnok ekkor lebesátozta három még épen maradt mentőesónakját. Két esónak legénységét, mintegy harminc embert a Deutschland fedélzetére vette.

Eközben megjelent a már rádióon jelzett angol csatacirkáló. A nagy hadihajó elől a két német páncélos eltávozott. Az angol csatahajó üldözőbe vette őket, de közben nagy vihar tört ki, besötétedett és így nem tudott a német hajók nyomára akadni.

Az első jelentésben említett tízenhét menekültet, akik a harmadik esónakban ültek, egy időközben odaérkezett másik angol segédcirkáló vette fedélzetére.

Rothermere lord visszavonul a közéletből

London, november 28. Lord Rothermere bejelentette, hogy visszavonul a közélettől és elhagyja Angliát. Már el is utazott Dél-Afrikába és egyelőre ott telepszik le. Az újságkirály helvét fia vette át.

GAMBRINUS étterem, sörcsarnok **DEBRECEN**

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
 Debrecen, József kir. herceg ucca 1. szám.
 Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
 éjjel 27-89, 11-33. Előfizetési árak havonta
 3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
 félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
 Egyes szám ára hétköznap 12 fillér, vasar-
 nap 24 fillér.

**GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOL-
 GÁLATA** november 25—december 2:
 „Megváltó”, Plac ucca 18., telefon:
 14-69. sz. — „Tisza”, Magoss György
 tér 9., telefon: 24-52. — „II. Rákóczi”
 Külsővásár-tér, Miklós u. sarok, tele-
 fon: 23-43. — „Sztankay”, Szent
 Anna ucca 64., telefon: 25-58.
MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Levél a Dóczyba

Fákról lehullott a lomb már.
 Földet a dór megeste.
 Paródiánk tornácán
 Kályhánk már itt duruzsol.
 Innen nézem a szürke
 Felhőket feunt az ég
 S tehozad száll a lellem
 Szememnek fénye: Lillám!

A padra gondolk most.
 Hol vártál egyszer én rám
 A Dóczy intézetben...
 Emlékszel, hogy röpültél
 Akkor a karjaimba
 S csókoltál lánykám, szájszor
 Orvendező apját!
 Nem tudom: te örültél
 Vagy én örültem jobban
 A várt találkozónak?

Oh édes, bohó lánykák,
 Kik rabmadárként éltek
 A Dóczy kalitkában
 Hígyjétek el, ha rajtam
 Alna a szabadítás,
 Nagy-erdő közepében
 Csinálnék szállást néktek.
 Hol nyáron csalogány szol
 S hűgnak a vadgalambok.
 Összel a hulló lombok,
 Télen a zúzmarrás fák
 Oly bájosan szépek!

Tudom a latin, számtan,
 Nem trillálnak oly szépen.
 Mint lomb között madárkák.
 De azért derekasan
 Álljad a helyed Lillám!
 Apád se volt utolsó.
 S ha mégis tanárnénik
 Komolyan rád nézvének,
 Ne rettenj meg zűvészkém!
 Én meglágytom őket
 Szelidszavú dalommal!

(Sárrétudvari.)

Nagy Ferenc.

— Ha szép otthon akar! Ne sajnálja
 a fáradságot, tekintse meg az Ingóság-
 közvetítő (ref. bérpalotában) karác-
 sonyi kiállítását. Eredeti antik és stíl-
 bútorok, művészi csillárok, porcellánok
 szobrok, festmények, minden elképzel-
 hető dísz tárgyak, zenélőórák stb. Tele-
 fon: 11-99.

— Dr Hüttl Tivadar rectori
 székfoglaló beszédei. Izléses, szép
 kis kötetben rendkívül értékes mű
 jelent meg a napokban. Dr Hüttl
 Tivadar professzornak, a debreceni
 Tisza István-Tudományegyetem
 ezévi Rectorának páratlan ér-
 tékű, gyönyörű rectori székfoglaló
 beszédeit tartalmazza a kötet.
 Összinté gyönyörűség elmélyedni a
 „Megemlékezés I. Ferenc Józsefről
 és gróf Tisza Istvánról” és „Orvos-
 tudományi irányzatok a múltban
 és jelenben” című értekezésében,
 melyek egy páratlanul magasröptű
 szellem remekei. A kis kötet nagy
 és komoly érték képvisel.

x Dr Forbát Ernő bőrgyógyász,
 arológus, rendelését ismét megkezdte.
 Ferenc József út 26. alatt, passage.

— Reményi-Schneller Lajos
 pénzügyminisztert, Baja képvisel-
 őjét Baja törvényhatósági bizottsá-
 gára diszpolgárrá választja. Az
 indítványt minden bizottsági tag
 aláírta.

A harapós asszony csók helyett kiszakított egy darab húst férje szájából

Kedden este beállított a mentő-
 állomásra egy vérző szájú férfi.
 Elmondotta, hogy Szabó István-
 nak hívják, Árpád-tér 7. alatti
 kárpos. Az 50 éves férfi, akin al-
 koholszag érzett, nagy fájdalmak
 között mondotta el, hogy a felesé-
 ge beleharapott a szájába. A men-
 tőorvosok azonnal elsősegélyben
 részesítették. Szájának alsó ajakán
 mintegy két centiméter hosszúság-
 ban vérzett a hús, mely cafatokba
 lógott le. A szájszögletben egy da-
 rab hús hiányzott is. A kárpos

elmondotta, hogy este hazament
 és azt mondta a feleségének, hogy
 nem keresett semmit. Meg akarta
 csókolni a feleségét, de az ráta-
 madt, miért nincs munkája, össze-
 veszték és csók helyett olyan vad
 harapást kapott, hogy ajkából egy
 darab hús ki is szakadt. A fájdalom-
 mas sebet a mentők bekötözték és
 varrással a klinikára küldték a
 szerencsétlen embert, aki sebe be-
 gyógyulásáig nagy kínal tud
 csak beszélni és étkezni.

— Nagyszerű filmrovatot s rengeteg
 szebbnél-szebb képet talál az olvasó a
 népszerű színházi képeslapban, a Déli-
 báb-ban.

— A kistemplomi egyházzsérz
 központi bibliaköre ma, szerdán
 d. u. 5 órakor tartja összejövetel-
 t a KIE nagytermében. Ez alkal-
 lommal Knight György és For-
 gács Gyula, a budapesti Skót
 Misszió lelkeszei tartanak elő-
 adást. Az egyházzsérz vezetősége ké-
 ri a gyülekezet tagjait, hogy min-
 den számosabban jelenjenek meg.
 Belépődíj természetesen nincs.

— A Párisi Divat karácsonyi száma
 a szokottnál is szebb ruhákat hoz. —
 Egyes számának ára 60 fillér.

— A Kossuth-utcai templomban
 ma délután 5 órakor evangélicai-
 os istentisztelet.

— Az Ünnepe előfizetési ára negyed-
 évre 240 fillér. Mutatószámot kész-
 séggel küld a kiadóhivatal, Budapest,
 VII. Dohány ucca 12.

— Rendelet készül a sorompó-
 vások eltörléséről. Budapestról
 jelentik: A képviselőház folyosó-
 ján elterjedt hírek szerint a kor-
 mány rövidesen nagyjelentőségű
 rendeletet szándékozik kibocsátani
 a kövezetvámok eltörlése te-
 kintetében. Ez a rendelet egyelőre
 a vidéki városokra vonatkozik,
 csak később terjesztene ki Buda-
 pestre. Debrecenben a külsőségi
 lakosság részére nagy könnyítés
 lesz a sorompóvámok eltörlése.

Figyelő. Érdekes cikkét illetékes
 helyre juttattuk. Az ügy természete
 miatt azonban nem tartottuk célravez-
 etőnek, hogy a nyilvánosság előtt fog-
 lalkozzunk a felhozottakkal.

— Mecsér Andrást, az Országos
 Mezőgazdasági Kamara elnökét a
 Német Sasrend I. osztályú Erdem-
 keresztjével tüntették ki.

— A jugoszláv hajóhad Belgrád
 alá érkezett és a Száva torko-
 lata előtt vetett horgonyt. Gyakor-
 latokat fog tartani a Száván és a
 Dunán.

— Máramaros megyében több
 mint száz vagon alma megrohadt,
 mert a nemzetközi események mi-
 att az idén nem jelentek meg kül-
 földi vásárlók.

— Irán hatalmas védőerődlanco-
 latot épít a Szovjettel közös hatá-
 rán német mérnökök segítségével.
 A németek hadianyagot is külden-
 nek Iránnak.

— Kétszáz ezer pengőt szava-
 zott meg Budapest pénzügyi bi-
 zottsága az inségesek számára és
 elhatározta a baraktelepek leb-
 ontását.

— Nagy jelentőséget tulajdoni-
 tanak az angol lapok a magyaror-
 szági nyilasok balatonfüredi ver-
 ségének és cikkeikben bőséges tu-
 dósításokban számolnak be a vá-
 lasztás eredményéről.

— Három zsák cementet lopott el
 Debrecenben a Sebestyén cégtől Rus-
 nyák József napszámos. A rendőrségi
 nyomozás befejeztével az ügy iratai a
 törvényszékre kerültek és a bíró a bi-
 zonyítási eljárás adatai alapján elítélte
 egyhónapi fogságra. Az ítélet jogerős.

— Rizskiutalás. A Baross Szövetség
 felhívja a körzetébe tartozó fűszerke-
 reskedőket, hogy rizskiutalás igénylése
 végett a Baross Szövetség hivatalos he-
 lységében Plac u. 9. szám alatt dél-
 után 5—8-ig jelenjenek meg.

A Bornemissza Anna cserkészcsapat ünnepélye

Zsúfolásig megtelt vasárnap a Dóczy
 polgári iskola rajzterme, hol a 82-es
 Bornemissza Anna cserkészleánycsapat
 tartotta meg Pax-Ting beszámolóját. A
 sorozatos beszámolók egyik legkedve-
 sebb műsorát hallgattuk végig.

Bevezetőül a csapat tagjai az új cser-
 készleányindulót énekelték el, majd
 Engi Katalin szavalta el sok tehetség-
 gel az „Emlék a Pax-Tingre” c. megle-
 hangú költeményt. A tábori beszámolót
 — amelyet mozgó és állóképek, ének-
 számok és jelenetek tettek még hang-
 atosabbá és színesebbé — Birinyi Má-
 ria családvezető tartotta. A sokoldalú,
 minden részletre kiterjedő, élvezetes
 felolvasás hatása alatt gondolatban
 visszaszálltunk a nyárba, Gödöllő év-
 százados fái közé, együtt dolgoztunk,
 s szórakoztunk, barátokunk tizenhat
 nemzet cserkészleányaival. Együtt intet-
 tünk búcsút a távozók felé és mondtuk
 a viszontlátásra! „Mikor és hol lesz ez
 a viszontlátás? Mikor és hol lehet
 ebben a világban egy II. Pax-Ting?”
 Kérdezzük a beszámolóval együtt. Ha a
 világban nem a gyűlölet, hanem a sze-
 retet uralkodna, milyen könnyű volna
 válaszolni erre a kérdésre! Ez a gon-
 datal esendült ki a Fekete Zsuzsika
 verséből is, melyet szépen szavalt el
 Kovács Margit. „A havi rózsza” c. bájos
 jelenített költemény következett ezután
 melyben szép előadásukkal Somlyai
 Magda és Harsányi Erzsébet tüntek fel
 Hasonlóképpen nagy sikert arattak Mat-
 kó Erzsébet, Czibere Eszter és Horváth
 Margit. „Az egyszeri királyfi” c. dal-
 játékokban, nemkülönben a csinos ké-
 pettyes ruhájú kliscerkészek, kik dallal
 kísérték a jelenetet.

A magaszínvonalú ünnepély befejező
 száma a fonó jelenet volt, magyartánc-
 os. Felsőtlé népviseletben, igazán ré-
 metszességgel adták ezt elő: Peresényi
 Margit, Birinyi Mária, Cseke Ilona,
 Harsányi Erzsébet, Somlyai Magda,
 Jámor Kata, Szabó Ilona és Eötvös
 Kata. Az ügyes bemondó Horváth Va-
 léria családvezető volt.

— Gyengélkedés idején, különösen ha
 a rosszullétet még szorulás, derékfájás
 és keresztcsonti fájdalmak is fokozzák, az
 enyhe és igen kellemes hatású, tisztán
 természetes Ferenc József keserűvíz
 — reggel éhgyomorra egy kis pohárral
 véve — mindig puha, könnyű szék-
 ürülést és kielégítő anyagcserét biztosít
 Kérdezze meg orvosát!

— Súlyos haleset történt Budapeston
 a Kamara Varieté színpadán. Collins
 kétszobás művésze elvezette a do-
 bást és a kés beleszaladt az eleven cé-
 pont felső karjába. A megsebesült ar-
 tista nő jajszó nélkül, nagy önfegy-
 lemlem állott helyén, úgyhogy a kö-
 zönség nem vett észre semmit. Csak a
 produkció után hívták az ügyeletes or-
 vost, aki bekötözte a sebet.

x Jó állást akar? Tanuljon gyors-
 írást, gépirást, Naményi gyorsíró, gép-
 írósiskolában. Gyakorlásra új írógép
 hazavihető. Vidékről bejáróknak vasúti
 kedvezmény. (Rákóczi 17).

— Hirdetmény a hadiövezetek jár-
 adékáról. A m. kir. Miniszter út
 10310—1939. M. E. számú rendeletével
 az 55 életévüket betöltött tiszti hadi-
 övezetek járadékát havi 30 és altiszti
 és legénységi hadiövezetek járadékát
 15 pengőben állapította meg. A maga-
 sabb összegű hadiövezetgyi járadék fo-
 lyósítását kérni kell. Felhívom ezért
 az 55 életévüket betöltött hadiövezet-
 gyeket, hogy a magasabb járadék fo-
 lyósítása ügyében születési anyakönyvi
 kivonatukkal és piros színű jár-
 adékcselvényükkel — saját érdekük-
 ben — mielőbb az I. fokú közigazgatási
 hatóságnál (Kossuth u. 20. szám
 földszint 33. számú helyiségben) jelen-
 jenek meg. A születési anyakönyvi ki-
 vonatot a rendelet értelmében az egy-
 házi hivatalnak díj- és illetékmentesen
 kell kiadni. Azoknak a hadiövezetgyek-
 nek, akik 55 éves életkorukat még
 nem töltötték be, a magasabb összegű
 járadék folyósítását az 55 éves életkor
 betöltése után a következő hónap 1.
 napja előtt kell kérni. Igazolás nélkül
 a magasabb járadék összegének folyó-
 sítása nem történik meg és vissza-
 menőleg járadékfolyósításának helye
 nincs. Polgármester.

A Pallagi Leánykör szeretetvendégsége

A tanya leghátrébbi pallagi körzetében alakult református leánykör vasárnap délután a pallagi szegény-gyermek karácsonyi felruházása céljából műsoros szeretetvendégséget rendezett. Örömmel látjuk, évről-évre mind nagyobb lendülettel halad előbbre az egyházépítő szeretetmunka e körzetben is, melynek vezetője, irányítója, vitéz Szabó Endre lelkipásztor.

Aldozatos, megértő szívű hívei készséggel támogatják őt, igazi felebaráti szeretettel hajolnak a szűkölködőkhez. Isten akaratának hűséges eszközei, minden tettükön látszik, valóban Krisztusban kiválasztottak hordják szívükben a jókedvű adakozás, a szolgálat Isteni parancsát. A szeretetvendégségen résztvevők körében ott voltak: dr. Gyulás Anta, az Akadémia igazgatója és egyházi gondnok, hitvesével együtt, dr. Sarkadi Kesztyüs Lajosné, Kisfaludy Mihályné, mint a Bibliakör és Leánykör díszelnökei, Uray Sándor és vitéz Szabó Endre lelkipásztorok. A mesteruccal Leánykör, mint hívott vendég, kiknek kíséretében voltak: dr. Boér Károlyné, mesteruccal egyházi tanácsos, dr. Szeremley Béla egyházi gondnok, ifj. Kovács Jánosné a leánykör vezetője és férje és még többen mások, egyházi tanácsosok is. Az Akadémia tanári karából is többen megjelentek. A műsor a pallagi leánykör énekével kezdődött. Festői szép látvány volt a kékférfé babos, fehér-sujtásos magyaros egyruhában éneklő leánycsoport, fehér kis kötőjűkkel, fehérűzősokk, kék pártával a fejükön elragadóan szép előképet mutattak. Vitéz Szabó Endre imádkozása után Uray Sándor tanította az ígét, a 139 zsoltár 23-24 verse alapján. Mely hatást váltott ki a lelkekből dr. S. Kesztyüs Lajosné, a kiváló írónő felolvasása, vallásos tárgyú tanító elbeszélése gazdagon ottonta a szebbnél-szebb gondolatokat. A műsor többi számát a pallagi és mesteruccal leánykör tagjai adták elő igen ügyesen, bátran. Szép volt Siposs Magda szövegének, mely harmóniumon Bordás Marika is tag kísért.

A tea és tornászverseny, sütemények körülményes, gyors felszolgálása Szabó Sándorné, Vadon Imréné, Czákó Ferencné elnökök és asszonytársaik érdeme, akik nagy figyelemmel, előzékenyen, jókedvvel végezték a fáradságos munkát. Vitéz Szabó Endre lelkipásztor előzékeny meghívása nagy örömet szerzett naposak a leánykör tagjainak, — mert a városi leányoknak élmény a kirándulás, hanem a felnőtt városi vendégeknek is. Isten látja a jó pallagiak felebaráti szeretetét, ezért árasztja rájuk kegyelmének bőséges áldásait. (—)

Segélyt kérni ment a városházára és kalapot lopott

A debreceni törvényszék elé került ifj. Szabó Ferenc munkanélküli, akit azzal vádoltak, hogy a Városházáról két kalapot ellopott az egyik hivatali helyiség ruhafojasáról. A két kalapot elvitte azonnal az ócskászhoz és eladta öt pengőért.

A bíró előtt kiderült, hogy ifj. Szabó azért ment fel a Városházára, hogy mint munkanélküli, segélyt kérjen, vagy munkát. Várakozott az épületben és úgy látta meg a két kalapot. Nem vette észre senki, mikor leakasztotta a fogasról és elvitte. Az őszeres ellen orgazdaság miatt indult meg az eljárás, de megszüntették ellene az eljárást, mert a jóhiszeműségét bizonyították vették. A kalaptolvajt egyhónapi fegyházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Felhívja az Ipartestület a karácsonyi segélyért folyamodó elaggott, munkaképtelen iparosokat és özvegyeket, valamint közvetlen eltartottakat arra, hogy a segély iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a legutóbbi lakásbejelentőlapjukat mutassák be, mert enélkül segély iránti kérelmüket nem veszi érdemi elbírálás alá az Ipartestület. Karácsonyi segélyben csak önálló debreceni, vagy volt önálló debreceni iparosok részesülhetnek.

Tévedésből megmérgezte feleségét Tíz emberélet kioltására elég lett volna a mérge

A „Debrecen” beszámolt arról a tragikus szerencsétlenségről, melynek Radó Gábor derecskei lakos felesége esett áldozatul. A 30 éves, fiatal asszony mérgezés tüneteinek között hirtelen meghalt.

Az esetet jelentették a debreceni ügyészségnek és Zsögöd Jenő vizsgálóbíró a tegnapi nap folyamán kiszállt a helyszínre, hogy megállapítsa a rejtélyes mérgezés körülményeit.

A vizsgálat megdöbbentően tragikus szerencsétlenséget tárt fel. Radó Gábor egyik derecskei tanyán áll alkalmazásban. Felesége erős gyomorrontásban megbetegedett és kérte férjét, hogy hozzon számára keserűsöt. Radó utánanézett, hogy nincsen-e a lakásban keserűs, de nem talált. Közben gazdája azt mondta, hogy menjen fel a padlásra, mert ott egyik zsákban talál a sertések részére étvágyesinálónak hozott keserűsöt.

Radó felment a padlásra és az egyik zsákban talált sószerű anyagból egy marékra valót levitt s annak mintegy felét beadta feleségének. Közben pár

percere kiment az udvarra és mikor visszatért, odalépett feleségéhez, aki mozdulatlanul feküdt az ágyon:

— Használt valamennyire? — érdeklődött.

A fiatal asszony nem felelt s mikor férje közelebb hajolt hozzá, megdöbbenve látta, hogy szeme fennakadt. Rémülten próbálta magához téríteni, azonban a szerencsétlen nő néhány perc alatt meghalt.

A vizsgálat megállapította, hogy végzetes tévedés történt. A padlásan abból a zsákból vitt le Radó feleségének szert, amelyikben növényvédőszerű használt kálium chlorid volt. A szerencsétlen asszonynak keserűsöt ként beadott adag tíz emberélet kioltására elegendő lett volna. A tragikus szerencsétlenség súlya alatt megtört férfi zokogva mondta el a borzasztó tévedés történetét a vizsgálóbírónak. Megállapítás nyert, hogy szándékosan esete nem forog fenn az ügyben, a vizsgálat azonban tovább folyik annak megállapítása végett, hogy terhel-e valakit felelősség gondatlanság miatt.

Drágulnak a francia napilapok. A francia napilapok árát a napokban 75 centimesra, majd két hét múlva pedig egy frankra emelik.

Élelmiszerkorlátozások Angliában. Londonból jelentik: Morrison közlekedési miniszter bejelentette az alsóház ülésén, hogy 1940 január hó 8-án bevezetik a vaj- és szalonnaforgalmazás korlátozását. A miniszter bejelentette, hogy korlátozni fogják a sonka fogyasztását is.

Volosin, az egykori „ukrán” miniszterelnök visszatért a pedagógiai pályára. A protektorátus közoktatási minisztere a pilseni tanítóképző tanárává nevezte ki Volosin Ágostont, az ungvári görög katolikus tanítóképző egykori igazgatóját.

Gyászrovat

Barbócz Károly műszerész ref. 23 éves. Temetése szerdán délután 1 órakor lesz a köztemetői 3-as teremből. Lakása: Szeremley ucca 4. Pusztai temetkezési intézet.

Ujlaki Jánosné MÁV esztergályos neje, ref. 19 éves. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a köztemetői 3-as teremből. Lakás: Virág ucca 33. szám. Pusztai temetkezési intézet.

Gajdán Lajosné kereskedő neje, ref. 53 éves. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a köztemetői 3-as teremből. Lakása: Kiss Áron ucca 27. Pusztai temetkezési intézet.

Siposs Jánosné ref. 45 éves. Temetése csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz a köztemetői 4-es teremből. Lakása Hajdú Sámson. Pusztai temetkezési intézet.

Mélyszéges fájdalommal jelentjük, hogy a legtekéletesebb férj, kiváló gyermek, testvér, rokon és barát

Dr. Berger Arthur

orvos
(Derecske)

Áldásos életének 43-ik és miniházasságának 14-ik évében rövid, de kínos szenvedés után hivatásának áldozataként jobb-étre szenderült.

Temetése Debrecenben 29-én délután 12 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

Gyászolják: felesége dr. Berger Arthurné szül. Csillag Sára özvegye; Berger Vilmos. — Feltéve: Berger Irén, férjese az özvegy Feldmann Lajosné. Apósa, anyósa és a kiterjedt rokonság.

Áldás poraira!

Földessy Gyula Debrecenben

Kevesen élnek már azok, akik Ady Endre emberi életének szemtanúi és netalán kísérői voltak. E kevesek közül való Földessy Gyula, Ady egyik legbensőbb barátja, verseinek értő gondozója s magyarázója. A magyar szellemi élet véres csapdájával fenyegeti a legnagyobb szellemeket is, különösen azokat, akik már védekezni sem tudnak. Minden irodalmi irány, párt a maga zászlójára festi őket. Így járt Ady is. Az igazi Ady már csak s még csak kevesek lelkében él, Földessy ezek közé tartozik. Harcos őrzője Ady tüzeinek. Legutóbb is nagyhatású könyvben támadta meg a költő félremagyarázóit. Városunkban a legizgatottabb Ady-kérdésről, Adyról az emberrel tart előadást az Ady Társaság december hó 3. napján, vasárnap délután 6 órakor a Déri-múzeumban tartandó ünnepélyen.

Fűzők, melltartók legfinomabb kivitelben, szolid árban

Nusi Fűzőszalon

Rózsa Árpádné Püspöki palota
Telefon: 14-36.

Per az ajándécsomagok körül

Rágalmazás miatt került a debreceni törvényszék Fövenyessy tanácsosa Csomor Ferenc vasúti altiszt. A vád szerint Nagy Sándor segédtsírtól azt állította feljelentésében, hogy ajándékokat vett át, sőt követelt annak fejében, hogy közbenjárást ígért a kinevezése érdekében. Nagy Sándor azt elismerte, hogy lisztesomagot kapott, de nem a saját céljaira vette át, hanem azért, hogy egy öreg sokgyermekes asszonynak adja át. Dr. Telkes Béla ügyész a vádlott megbüntetését kérte. Dr. Szelényi Dezső védő felmentést kért, mert nem rosszhiszeműen, nem alap nélkül tett jelentést a segédtsírt ellen Csomor Ferenc. A bíróság 80 pengő pénzbüntetésre ítélte el Csomor Ferencet. Az ítélet nem jogerős.

Elfogtak két keszthelyi gyilkost. Nagykanizsáról jelentik: Goldschmid Ignác és egy fiatalkorú barátja még november 22-én megtámadták Havai István gazdálkodót, akit öt késszúrással megöltek. A csendőrségnek szorgos nyomozással sikerült a tettesek nyomára jutnia, ma mindketőt el fogta és a nagykanizsai királyi ügyészségnek átadta.

Kedden Skócia egyik kikötőjében német foglyokat szállítottak partra. A foglyok egy német tengeralattjáró és három kereskedelmi hajó legénységének életbenmaradt tagjai. Gvüjtőtáborokba szállították őket.

Csáky István külügyminiszter, aki néhány napot Sopronban választói körében töltött, kedden délután visszaérkezett a fővárosba és átvette hivatala vezetését.

Beszámoltunk arról a halálos kimeneteli autógázolásról, mely Nyiradonyban történt. Pintye Mihály 57 éves gazdálkodó a község egyik utcáfordulójánál egy autó elütötte és összetört tagokkal a debreceni klinikára szállították, ahol meghalt. Most megállapították, hogy a gázoló autó Helmezi Elek nyiradonyi lakos kocsija volt, melyet Szoboszlai Lajos gépkocsivezető vezetett. A nyomozás eddigi adatai szerint a gázolás a gépkocsivezető vigyázatlansága okozta.

Alaptalan híresztelés Molnár Kálmán nagyváradi kanonok letartóztatásáról. Egyik helyi lap azt a hírt közölte, hogy a román hatóságok letartóztatták Molnár Kálmán nagyváradi preláts-kanonokot, a debreceni Theresianum volt igazgatóját és több pap társával együtt Kolozsvárra szállították. A hír az első pillanatban lehetetlennek bizonyult, mégis megkérdeztük az apostoli kormányzóságon dr. Beöthy György kanonokot, ki kijelentette, hogy Molnár Kálmán letartóztatásáról semmiféle hír nem érkezett ide, holott ha igaz lenne, okvetlen hoztak volna róla értesítést. Valószínűnek tartják, hogy névcsere folytán röpített fel a hiob-hírt.

Borzalmas gyilkosság történt Kolozsvárott. Bartók Sándor vasúti főmérnök nyolcadik gimnázista leánya az iskolából hazatérve, vérbefagyva, holtan talált édesanyját. A 42 éves asszonyt kalapácsütésekkel ölték meg. A főmérnök a gyilkosság idejében szolgálati úton volt s nem tartózkodott Kolozsvárott. Bár a gyilkos a lakásból több értékes holmit elvitt, a rendőrségnek az a feltevése, hogy kéjgyilkosság történt.

S P O R T

A Szürketaxi és Kassai SC játszik vasárnap Debrecenben

A vasárnapi forduló ismét itthon játszva úgy a Boeckai, mint a DVSC. A Boeckainak vasárnap igen mérsékelt teljesítményt nyújtó csapata ezúttal ismét könnyű feladatot állt papíron, hiszen a Szürketaxi momentán az NB leggyengébb formában levő együttese. Az egyébként jó erőkből álló csapat azóta, hogy két egymást követő vasárnapon nagy bravúrral pontot vett el a Hungariától és megverte a Ferencvárost, hétről hétre jobban visszaesett és végzetesen zuhan lefelé a tabellán. A Boeckainak, melynek játékosai a tegnapi edzésen biztatón mozogtak, itthoni pályán gólokkal kellene megnyernie a vasárnapi mérkőzést. Azonban a kiábrándító Kassa mérkőzés után nem tudjuk, nem következik-e újabb kellemetlen meglepetés.

A Boeckai összeállítása valószínűleg változatlan marad, egyedül a balösszekező poszt vitás ismét, ahol Sándor is gyengén szerepelt.

A DVSC a Kassai SC csapatát látja vendégül. A DVSC-ben vasárnap a csatársor 30 percig remekelt, azután leállt. A fedezetsor Papp kivételével szürkén játszott, míg a védelemben egyedül Erdei látszott biztos pontnak. Vasárnap változatlan összeállításban játszik a vasutas csapat és ha csatársora megismétli az UAC elleni „30 perces formát”, akkor szép győzelemmel fejezheti be az őszi szeont.

A felozlott Nemzeti játékosainak elhelyezkedése felé fordul most az érdeklődés. Finta a Hungária és Ujpest között ingadozik. Pálya máris a liláké és bizonyosra vehető, hogy Korányi tavasszal már ismét a Ferencváros színeiben rugja a labdát. Végő elhelyezkedési szándéka még nem szivárgott ki, de egyes hírek szerint szívesen vissza jönne a Boeckai. Sőt Finta

Felől is hallottunk ilyen híreket. A híres Tuli, Balogh, Szalai fedezettsort a Kispeszt szerető átláptánci csapatába, Mester a WMFC-be gravitál. Egyelőre még nem tudni, hova megy a jelenleg sérült, de kétségtelenül legnagyobb tehetség Király és Horváth, a balszélső. Jó néhány csapat megerősödhet a megszűnt Nemzeti játékosgárdájából.

— Debreceben most már végleges, hogy vasárnap is külön pályán és egyidőben játszik a Boeskaik és DVSC. A DVSC—KSC mérkőzés előtt a DVSC II.—B. Turul játszik bajnoki mérkőzést Karsai bírászkodása mellett, míg a Boeskaik mérkőzése előtt a Dohánygyár csapata játszik a PMAV együttesével. Játékeztető Takács lesz.

Az NB góllövőlistáján Nemes a Ferencvárosnak lött két góllal az első helyre ugrott. 13 gólos Nemes, 12 gólos Cseh, Sárosi dr., 10 gólos Kiszely. A Boeskaikból Turai II. lötte a legtöbb gólt, hetet.

Közgazdaság

Bőséges árúfelhozatal az élelmiszerpiacokon

Sok az eladatlan alma.

A tegnapi hetipiacon bőséges árúfelhozatal mellett mérsékelt volt a piac forgalma. Hónap vége van, azt a körülményt nagyon is megérzi a piac. Egyedül a baromfiacsalon volt némi élénkesség ami az olcsó árakra vezethető vissza. A zöldségpiacon a vásárlóközösség nagyon nehezen szokja meg az új rendet, amely szerint minden árúclikknek a kilós árat is fel kell tüntetni. Ezt az újítást nagyon nehezen tudják bevezetni Debreceben. Itt csomóra és darabszámra szeretnek vásárolni.

A gyümölcspiacon komoly nehézséget okoz az alma értékesítése. Napról napra újabb tehertautózállományok érkeznek a Felvidékről és a nagy almatermő helyekről. Különösen a gyenge és közepes minőségű alma van sok, melyet ömlesztve szállítanak. Ezeknek kilója 20 és 30 fillér között van. Más gyümölcs nincs is a piacon. Narancsokkal nem mernek kísérletezni, mert még olyan magas az ára, hogy az olcsó alma mellett nem találja bevételt. Csúszkán egy-két csemegekereskedésben látunk belőlük egy pár kilót, ár nélkül.

Húsárakban nem történt változás a múlt heti árjegyzés óta.

Zöldségpiaci árak: burgonya Ella 6—7 fillér, róza kg. 10—12 fillér, káposzta kg. 12—16 fillér, kelkáposzta kg. 24—28 fillér, spenót kg. 50 fillér, vörshagyma kg. 14 fillér, fokhagyma kg. 30 fillér, zöldség kg. 30 fillér, répa kg. 26 fillér, karalábé kg. 10—20 fillér, torma kg. 60 fillér, karfiol kg. 50 fillér, sütőtök kg. 12 fillér, savanyúkáposzta 20—24 fillér, retek drb. 2—4 fillér, újhagyma csomója 4 fillér, saláta feje 4 fillér.

Baromfiárak: soványkacsa és liba kg. 90—100 fillér, kóvér kg. 1.15—1.20 P,

csirke kg. 1.—1.10 P, pulyka kg. 1.15 P tyúk kg. 1.10 P, tojás drb. 12—13 fill.

Gyümölcsárak: alma kg. 20—50 fill. körte kg. 40—60 fillér, birsalma kg. 40—50 fillér, szőlő kg. 70 fillér, dió kg. 1 pengő, citrom drb. 5—8 fillér.

Kancák törzskönyvelése

A m. kir. állami méntelep parancsnokság felhívására értesítjük a lótarló gazdaközösséget, hogy a foltó évi ló-törzskönyvelés, illetve párosítás dec. hó 2-án, ABC sorrend szerint az A-tól a J-ig december 4-én a K-tól az M-ig, 5-én O-tól a Z-ig és december hó 7-én a Kadarcánál, mind a négy nap délelőtt 8 órai kezdettel tartatnak meg. Felkérjük a gazdaközösséget, hogy a törzskönyvelésre szánt kancáikat csikókkal együtt s a csikók fedezetelési jegyeit magukkal hozni sziveskedjenek. Egyben értesítjük, hogy a párosítási jegy darabonként 1 pengő lefizetés ellenében a helyszínen, a Baromvásár-tér mázsaházánál váltható ki. A Gazdasági Egyesület nevében Elnökség.

TERMÉNYTÖZSDE

Tartott árak a gabonaföldön.

Búza tiszavidéki, felsőtízsa, dunatiszaki, fejérmegyei, dupántúli, kisalföldi 77 kg-os 19.80, 78 kg-os 20.30, 79 kg-os 20.60, 80 kg-os 20.80, rozs pestvidéki 14.90—15.15, rozs más 15.10—15.35, takarmányárpa Ia 65—66 kg. 17.40—17.65, középmínőségű 16.90—17.15, sörárpa kiváló 21.20—22.00, — prima 20.—21.—, sörárpa 19.30—19.75, zab elsőrendű 19.25—19.40, középmínőségű 19.10—19.20, tengeri 17.20—17.30, korpa 13.90—14.10, 8-as liszt 16.10—16.60 pengő mázsánként.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR.

A kedden megtartott ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 1856 darab sertést. A vásári állományból angol húsértékelőhajtás 674 darab ovl. Az irányzat változatlan. Árak: szedett sertés I. 92—96 fillér, II. 82—88 fillér, III. 70—80 fillér, angol tökcsertés 90—92 fillér, angol sonkasertés I. 92—96 fillér, angol sonkasertés II. 80—90 fillér különként.

DEBRECENI LÓ-ÉS SZARVASMARHAVÁSÁR.

A tegnapi napon megtartott lóvásárra felhajtottak 280 darab lovat, ebből elkelt 113 darab. — Szarvasmarhát felhajtottak 868 darabot, elkelt 487 darab. Árak: vágólo 50—105 pengő, — silány igásló 80—175 pengő, közepes igásló 180—200 pengő, jó igásló 300—500 pengő. — Szarvasmarhák: jó minőségű vágómarha 46—56 fillér, közepes 33—36 fillér, silány 25—35 fillér, borjú 50—78 fillér, növendékmarha 45—55 fillér, tinó, ökrök 55—63 fillér, fejőstéhen darabonként 235—480 pengő. Az irányzat vontatott.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Tengeri szemes 15.20—16.00 pengő, tengeri csöves 11.80—12.30 P, lucerna 8.50—10.50 széna 6.50—8.50, búzaszalma 3.—P, cukorrépa 2.80 P, takarmányrépa 2.—2.30 P, tök 3.—P.

Serfűsvágást olcsón vállal Domonk Károly. — István út 41 C. 683 12. 5

Hő- és sárcipót szakszerepben javít. Nag. Károly Batthyány u. 10. sz. 447 12. 24

Varrógép-alkatrész minden géphez kapható. Javítások jótállással, használt gépek v. tele Eisenberger. Csapó ucca 101. sz. alatt 100 12. 16

Sertésvágást szakszerepben és olcsón vállal Domonk Károly. István út 41. C. szám. 532

Egyenruhák kaphatók s bizományba is vállalk. Tegdes szabó, püspöki p. Déri s. 1873 12. 12

Varrógép, vétel, csere, s eladás. Javítások szakszerepben a legolcsóbban Keszler, Széchenyi ucca 1. sz. 105 12. 16

Gyermek és iskolacipők legolcsóbban Ökrös sajt készítőműhely raktárából, Sas ucca 1. szám. 1196 11. 29.

Erzsébet-napra, Mikulásra, karácsonyra legolcsóbb ajándékok Ádám Antal Illatszertára, Csapó 58. sz. 1953 12. 12

Koresolyák 2.50-161, villanykörte csere 20 fillér. Rádiók, gramofonok, s gramofonlemez, dísz tárgyak. Vagyonmentő Hunyadi u 22 704 12 29

Kereslet

Aranyórát, láncot és briliáns gyűrűt, ezekről zálogjegyet vennék. — Miklós u. 13. 1473 12. 15

Veszek bútor, zálogjegyet, varrógépet, írodaberendezést, mindenféle ingóságokat. Hívásra jövök. Csapó u. 16. szám. 325 11. 29

Mosott rongyot vesz a nyomda, József kir herceg ucca 1. vv.

Teljes ellátás

Kellemes lakás, finom koszt a Hungaria panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

Élelmiszer ital

Bor literje 55 fillértől Be nyátsónál. Tiszapolgátban és Péterfia ucca 11. sz. alatt. 90 12. 31

Társ

Kétszáz pengővel társulhat utazó, vagy vasúti. Pénze ingatlanhoz biztosítva. 60 P havi jövedelem. Cím a kiadóban meg tudható. 707

Hangszer

Zongorák eladása, javítása, hangolása, vidéken is. Tanczer hangszerkészítő, Batthyány ucca 1. emelet. 680 12. 28

Pianinót, vagy zongorát bére keresek Ajánlatot „Tiszviselő” jellegre a kiadói hivatalba. 710

Bútor

Bútorraktárat a Dégenfeld-térről Kossuth u. 49. sz. alá helyeztem át. Mindenféle bútorok raktáron. 1474 12. 3.

Jókarban levő hálóbútor keresek. Bihar, Erzsébet ucca 10. 570

Recamiert, kifogástalant tisztát és Révay nagy lexikont — kompletet megvennék. Cím a kiadóban. 732

Tüzelő anyagok

Tüzfát, szenet, vásároljon legolcsóbban Vágó tüzfá- és szénkereskedőnél, Margittfűrdő mellett, tel.: 10-24. 1080 vv

Száraz vargafa. Elsőrendű ádamvölgyi szén beszerezhető Grünfeldnél, telefon: 29-82. Hatvan ucca 21. 77 1. 10

Száraz akáchasábfá —, ölenként házhoz szállítva 62 pengőért. Szent Anna u. 36. Ugyanott mindenféle száraz tüzfá olcsón kapható. 701

Üzlet, műhely, raktárhelyiség

Piac ucca 73. alatt két uccai üzlethelyiség kiadó. Értekezés: dr Vallner ügyvédnél, Hunyadi ucca 17. 585

Egy volt fűszerüzlet azonnal kiadó. Nyil ucca 128. szám. 709

Kiadó lakás kétszobás

Két szoba, konyha, előszoba, magánudvarral, 300 négyzetű szőlőkerttel, december 1-ére kiadó. Szarváz Ferenc u. 6. szám. 728

Kétszobás udvari lakás kiadó. Rákóczi ucca 65. szám. 722

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás, komfortos lakás azonnalra kiadó. Péterfia 11., hátul emelet. 660

Kiadó lakás nagyobb

Erkelésszeceai négyszobás lakás, március 1-ére olcsón kiadó. Ferenc József út 32. II. e. 731 12. 12

Butorozott szoba

Csinos tiszta, különbejárható butorozott szoba kiadó. Arany János u. 18. sz. 2. lakás. Értekezni: 1—3 közt. 690 vv

Különbejárható uccai butorozott szoba azonnal kiadó. Bundi u. 6. 716

Egy szoba, konyha, butorozva, december 1-ére kiadó. Erdőklódnál: Erzsébet ucca 27. 719

Butorozott szobák kiadók. Huszár ucca 13 sz. Széchenyikert. 723

Csinosan butorozott szoba, egy-két személynek, esetleg házaspárnak kiadó. Hajó ucca 16. sz. keresztépület. 733

Különbejárható uccai elegáns butorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 29. 735

Butorozott szoba, központi fűtéssel, fűrdőszoba használati kiadó. Hatvan ucca 6. II. em. 714

Kitűnő állapotban levő „Fiat Topolino” autó alkalmi áron eladó. Szoboszlavánál, Széchenyi u. 24. szám.

Központifűtéses különbejárható szép szoba kiadó. Cím a kiadói hivatalban. 725

Csinosan butorozott szoba, azonnalra kiadó. — Széchenyi u. 35. 729

Ingóságvétele

Zálogcédulát, látcsöveket, alpakka étkezőleket, régi bútorokat, régiségeket legmagasabb áron vásárol Ingóságkövetítő, püspöki palota, telefon: 11-99.

Használt nagy cserepet és deszkát 4—6 méter hosszúságban veszek. A címet kérem ármezsgélésével a pésztránál leadni. 1120 vv.

Ingóság eladás

Cserép, téglák, fa, bon-tásból eladó. Halköz 4. szám alatt. 523

Eladó nagy hűsvágógép kitűnő állapotban, bent-szobák alkalmas, Kossuth ucca 36. 713

Eladó 12 személyes cipő-üzlet. Bál ruhák, bál cipő, új ágyhúzat, körző, csizma, férfi pizzama. Arany János ucca 2. sz. földszint 2. 717

Új magyarruha, fiatal leányknak való, olcsón eladó. Sztampf varroda. — Piac ucca 30. 726

Eladó káposztáshordó s boros- és zsiroshordó szódázsa, Nap ucca 4. Javítások gyorsan készülnek. 724

Eladó férfi jó télikabát. Csapó ucca 19. sz. özy Grószné. 708

Ingatlan

keres megvételre

KÉSZPÉNZZEL megvételre keresek Debreceben és környékén — vagy Hajdú megye területén 5—6 hold szőlőgyümölcsösöt, jó lakóházzal. Ajánlatokat, Tóth Gergelyné, Debrece, Ajtó ucca 26. sarok üzletbe kérek küldeni bármikor. 488 12. 12

Eladó ház

Eladó Kétmalom ucca 9. számú ház, négy szoba, mellékhelyiségekkel, istálló, kocsin, nagy udvar. Értekezni: Piac u. 75. sz. I. em. ügyvédi iroda. 974 vv.

Eladó Kassa út, Népfürdő mellett, Baksai 6. sz. 3 szobás, 2 szobás, komfortos, új adómentes tettel, viz, villanyi óvóhely. 203 11. 30

Eladó állatok

Két 7 hónapos süldő, tányéros mérleg eladó Mátvásárra ucca 36 szám alatt. 727

Szerkesztési felelős

PAFI JÓZSEF

Kiadási felelős

IFJ. SZIGETHY GYULA

igazgató

Kiadja és nyomja a

TISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ

BÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető

SZIGETHY KÁROLY

APRÓHIRDETÉSEK

Alkalmazást nyer férfi

Jómunkás épületlakatosok felvételnek Királynál, állandó munkára, Kossuth ucca 36 713

Egy jó családból való nagyobb fiú, műhelyi munkára felvétetik. — Arany János ucca 1. sz. üvegcsiszoló. 715

Jegyzőgyakornokoknak alkalmazok legalább 8 középkiskolát végzett fiatalembert, azonnalra Ajánlatokat kér fejégyező Sáránd. 730

Villanyserelőszed felvétetik, Péterfia 4. 712

Alkalmazást keres férfi

Fiatall fűszerkereskedő, december 1-ére állást keres. Nagy János, Bethlen u. 22. 700

Fiatal házaspár, báz-mesteri állást, vagy al-tiszt, telepfelügyelő állást keres, biztosított ingatlanban van. H. Bó-szörnyén, Mátvás kir 15. szám. 703

Alkalmazást keres nő

Mindenesfőzőnő állást keres. Cím a kiadóban meg tudható. 734

Alkalmazást nyer nő

Perfekt vas, víz, manikűr hölgyfodrásznő azonnali belépést keres. Cím a kiadóban. 736

Kifutóleány, fiatal azonnal felvétetik, Mihály papírüzlet, Svetits udvar. 720

Gyakorlattal bíró lányokat, kosárfonodába felveszek. Piac u. 44. 711

Színházi bufféba kiszolgáló kisasszonyt felveszek. Jelentkezni: 2—4 óráig, Rákóczi ucca 9. Kovácsné. 702

Háztartási alkalmazott

Megbízható, tiszta bejárónőt keresek, egész napi munkára. Jelentkezni délelőtt 8—9 óráig. — Krisch, Ispóty-tér 1. szám. 694

Megbízható mindenbe járónő elsőjére felvétetik, Spitz, Dégenfeld-tér 3. szám. 718

Bejárónő felvétetik —, Attila-tér 3. (dohánybe-váltó). 705

Ajánlat

Grafológusnő mindenki írásából csalhatatlan jó analízist nyújt az érdek-lődőknek, Széchenyi u. 43. szám. 668